

---

**Remissvar över betänkandet SOU 2022:53 Statens ansvar för skolan - ett besluts-  
och kunskapsunderlag (U2022:03532).****Sammanfattning**

Dals-Eds kommun instämmer i att likvärdigheten i Sveriges skolor behöver öka. Dals-Eds kommun ser att en tydligare statlig styrning kan vara en väg att nå dit. Men som liten kommun känner Dals-Eds kommun oro för hur förslagen i remissen påverkar det kommunala självstyret, vilket är en oerhört viktig princip i en demokrati. Det är därför viktigt att kommunerna fortfarande har inflytande hur skolan ska styras och hur ekonomiska medel ska fördelas. Ett fullgånget förstatligande av skolan skulle påverka den kommunala organisationen oerhört mycket.

Eftersom flera steg redan är tagna de senaste åren mot ett ökat statligt ansvar för skolan kan det vara en god idé att fortsätta den upptrampade vägen. Dals-Eds kommun tycker därför, i det stora hela, att alternativ 2 är bra. Dals-Eds kommun ser dock att ytterligare utredningar behöver göras, främst när det gäller hur fördelning av ekonomiska resurser och eventuell skatteväxling ska gå till samt hur ökad statlig styrning kan komma att påverka övriga delar av den kommunala verksamheten.

Dals-Eds kommun lyfter vikten av att belysa konsekvenser för elever i behov av särskilt stöd, elever som är aktuella för grund- och gymnasiesärskola samt elever med hög skolfrånvaro. Inom dessa områden ser Dals-Eds kommun det som särskilt viktigt med samarbete mellan stat och lokala aktörer. I en liten kommun som Dals-Ed är det också viktigt med god samverkan mellan olika skolformer och Dals-Eds kommun påpekar därför särskilt fördelarna med samma huvudman för förskola, grundskola och gymnasieskola.

**Positiva saker som redan är på gång**

Dals-Eds kommun ser fram emot de kvalitetsdialoger som skolverket ska starta och de program för professionsutveckling som är på gång. Båda reformerna kan bidra till stärkt likvärdighet för elever, lärare och rektorer runt om i Sverige och ge mer likartade förutsättningar till vidareutveckling. Dals-Eds kommun tror att det är positivt att staten tar ett tydligare ansvar för kompetensförsörjningen för skolpersonal.

**Utredning inför eventuellt mottagande i grund- och gymnasiesärskolan**

Att bli, eller inte bli, mottagen i särskolan, är avgörande för individen. Det är oerhört viktigt att rätt kompetens finns och att de fyra utredningar som är underlag för eventuellt mottagande genomförs på korrekt sätt. Mot bakgrund av de brister som skolinspektionen funnit i många kommuner har Dals-Eds kommun förståelse för att ett ökat statligt ansvar för frågan kan bidra till att säkerställa den spetskompetens som krävs för att göra utredningarna rättssäkra och kvalitativa. Dals-Eds kommun vill dock understryka vikten av att det också finns en lokal förankring, även i mindre kommuner. Det är viktigt att ett sådant här beslut är förankrat, både med vårdnadshavare och med skolpersonal och att det

finns länkar mellan statlig, regional och kommunal nivå som kan bidra till förståelse och kunskapsspridning om såväl målgruppen som processen för mottagande i särskolan. Det bör därför finnas mindre eller större mottagningsteam som ansvarar för att lotsa både elev, vårdnadshavare och berörd skolpersonal genom utredningar, mottagande och eventuellt byte av skolform.

### **Elever i behov av särskilt stöd**

Dals-Eds kommun anser att det i resursfördelningssystemet på något sätt måste tas hänsyn till elever i behov av särskilt stöd. Även om dessa finns hos alla huvudmän, så kan enskilda individer i stort behov av särskilt stöd slå särskilt hårt mot ekonomin i en liten kommun. Här är det oklart om ansökan om tilläggsbelopp räcker som utjämning. När ansökan om tilläggsbelopp ska skrivas blir en subjektiv bedömning i varje kommun. Det kan också vara så att en liten kommun har många elever i behov av särskilt stöd - utan att behoven för den sakens skull är så stora att ett tilläggsbelopp är befogat. Detta kan drabba små huvudmän, både enskilda och kommunala, ekonomiskt hårt. Ska staten ta ett ökat ekonomiskt ansvar för skolan, så behöver även dessa elever tas ansvar för.

### **Hemkommunens ansvar för elever med problematisk frånvaro**

Dals-Eds kommun ställer sig tveksamma till att ansvar för elever med problematisk frånvaro och kommunalt aktivitetsansvar fortsatt ska ligga på hemkommunen vid ett fullgånget förstatligande. Dals-Eds kommun menar att stödet till dessa individer bör vara nära sammankopplat med huvudmannen för den verksamhet där individen borde befinna sig. Självklart kan det dock behövas samarbete med lokala aktörer, t.ex. socialtjänst.

### **Samverkan mellan olika skolformer**

Dals-Eds kommun ser negativt på det faktum att förskolan lämnas utanför vid alternativ 1. I förskolan arbetar förskollärare och rektorer och det är en utbildning med läroplan. Verksamheten har fler likheter än skillnader med övriga skolformer och det är oerhört viktigt med ett nära samarbete mellan förskola och skola. Inte minst gäller detta i en mindre kommun som Dals-Eds kommun där all utbildning idag ligger under samma förvaltning. Att förstatliga en verksamhet, men inte en annan riskerar att försvåra samarbetet och övergången från förskola till förskoleklass.

Av samma anledningar som ovan vill Dals-Eds kommun kommentera det alternativa förslaget på s.1201, att förstatliga vissa verksamheter - exempelvis gymnasieskolan. För en liten kommun är det viktigt att ha nära till varandra - lärare och rektorer m.fl. - inom utbildningsförvaltningen. Gymnasieskola och högstadiet delar i några fall lärare och Dals-Eds kommun ser därmed en fördel med att alla skolor har samma huvudman. Även för större kommuner där verksamheterna bedrivs inom olika förvaltningar så ser Dals-Eds kommun fördelar med att samarbetsvägarna är så korta som möjligt mellan grundskola och gymnasium eftersom det underlättar vid t.ex. överlämning.

### **Statens dubbla roller vid alternativ 1**

Dals-Eds kommun är skeptiska till förslaget om att staten ska vara både systemansvarig och huvudman vid ett fullgånget förstatligande. Dals-Eds kommun menar att det finns



svårigheter med att vara opartiskt granskande och bedriva tillsyn av en verksamhet som man själv bedriver. Hur detta ska kunna göras på ett rättssäkert sätt behöver utredas vidare.

### **Ökad likvärdighet offentliga och fristående skolor**

Dals-Eds kommun ser positivt på förslaget om en ny systemansvarig myndighet som har ansvar för både fristående skolor och offentliga. Det bör göra förutsättningarna mer likvärdiga, inte bara över Sverige i stort, utan också mellan olika typer av huvudmän. Dals-Eds kommun ser, rent generellt, ett problem med de fall där fristående skolor och offentliga har olika villkor och olika regelverk att följa, så generellt ställer sig Dals-Eds kommun positiva till de förslag som förespråkar att utjämna dessa skillnader. Precis som utredaren skriver är det dock intressant att reflektera över påståendet att en likvärdig resursfördelning bara ger en likvärdig utbildning om effektiviteten är densamma överallt. Eftersom mycket pekar på att så inte är fallet tror Dals-Eds kommun att det också behövs en tydligare reglering som är lika för både fristående och offentliga huvudmän.

### **Behov av ytterligare utredning;**

#### **påverkan på kommunen ekonomiskt och organisatoriskt**

Inom området hur balansen ska hållas mellan statlig styrning och kommunens fortsatta möjligheter att påverka - både organisation och ekonomi - ser Dals-Eds kommun det allra största behovet av vidare utredningar. I alternativ 2 framkommer att staten och hemkommunen delar på ansvaret för fördelning av ekonomiska resurser. Dals-Eds kommun tror att staten kan bidra med styrning som leder till ökad likvärdighet, men att en total centralisering av resurstilldelning skulle kunna leda till minskad kvalitet. En starkt centralisering är en förskjutning av makten längre bort från medborgarna och påverkar det kommunala självstyret. Ekonomiska resurser måste därför fördelas med hänsyn till lokala förhållanden och av dem som känner till dessa. Hemkommun och huvudman behöver därför även framgent ha möjligheter att styra över hur resurserna fördelas. Dals-Eds kommun ser fram emot djupare utredningar om hur t.ex. en skatteväxling ska göras. Vidare behöver utredningar göras som belyser hur andra delar av den kommunala verksamheten skulle påverkas av att skolan i ökad utsträckning styrs från staten. Om kommunen skulle förlora nästan hälften av sina anställda till staten skulle det kräva omorganisationer även inom många andra områden. Det i sin tur skulle kunna göra det svårare att erbjuda attraktiva tjänster och hitta rätt kompetenser inom förvaltningsövergripande områden som exempelvis IT, ekonomi, HR m.m.

I tjänsten

---

Sofia Mattsson  
Verksamhetsutvecklare

---

Anna Andersson  
Förvaltningschef FOKUS-förvaltningen

---

Postadress  
Box 31  
S-668 21 Ed

Besöksadress  
Storgatan 27

Telefon  
+46 (0)534-19000  
Telefax  
+46 (0)534-10550

Bankgiro  
534-4072  
Org.nr  
212000-1413

Internet: [www.dalsed.se](http://www.dalsed.se)

E-post: [kommun@dalsed.se](mailto:kommun@dalsed.se)

---

Agneta Johansson  
Kommundirektör

---

Postadress  
Box 31  
S-668 21 Ed

Besöksadress  
Storgatan 27

Telefon  
+46 (0)534-19000  
Telefax  
+46 (0)534-10550

Bankgiro  
534-4072  
Org.nr  
212000-1413

Internet: [www.dalsed.se](http://www.dalsed.se)

E-post: [kommun@dalsed.se](mailto:kommun@dalsed.se)